

by external migration. 5) Status reinterpretation of national minorities representing native inhabitants in a number of countries.

The given prerequisites of multiculturalism formation partly influenced the creation of theoretical models of multiculturalism. Multicultural policy began to attract more attention of researchers and the public due to intensification of global processes. Various definitions of the term “multiculturalism” may be divided into several groups depending on its basis – political, ideological or sociocultural.

The majority of scientists use the term “multiculturalism” as a feature to characterize modern society (V. Malakhov, G. Dmitriev use it to describe society without a “dominant culture”; V. Fedotova considers cultural diversity in a modern world natural and inevitable; M. Tlostanova associates it with “the objectivation of pluralistic cultural pyramid”; N. Gleiser and N. Pokrovska think it is a strategy to make rules and standards for coexistence of different cultures and their representatives in united legal, social, economic spheres of society and the system of developing processes where many cultures may manifest themselves in contrast to a shared national culture). Some researchers believe that multiculturalism is an important factor to rule the society. It is also quite often interpreted as ideology of modern liberalism or radicalism (A. Schlesinger Junior, S. Zhyzhak, A. Blum, and S. Hantington). Other authors want to prove that multiculturalism is the theory and practice for ruling cultural processes (N. Kirabaeva considers political multiculturalism as the theory and practice of conflict-free coexistence of various cultural groups; M. Waltzer regards it as the program to struggle for the increase of social and economic equality). The scientists of our country define “multiculturalism” as a special form of integrative ideology helping to realize strategies of social harmony and stability based on equal coexistence of different forms of cultural scene. One of the approaches describes this phenomenon as a factor causing sociocultural conflicts within society in the globalized world. Multiculturalism is also considered to be the reason for civil society development.

The analysis of theoretical models of multiculturalism allows concluding that it is an essential category of philosophy of culture, based on conflict-free coexistence and interaction between lots of cultures within the same territory under conditions of equality and freedom of every participant in a cross-cultural dialogue. The research of this problem enables to study multiculturalism from a philosophical point of view, find out and analyze current and future problems, and therefore, realize pragmatic and prognostic functions of philosophy.

Н. В. ПАВЛЕНКО

СУТНІСТЬ ФЕНОМЕНУ БАГАТСТВА

Важливе місце у сучасному світовому суспільстві займають глобальні економічні питання. Такі показники як курси валют, світові ціни на паливо, електроенергію, проблеми НТП, тощо турбують усю міжнародну спільноту і визначають напрямок розвитку світової економіки та країн взагалі.

Зрозумілим є те, що усі економічні питання обов'язково мають у результаті їх вирішення матеріальне винагородження – багатство. Зазвичай феномен багатства розглядається у економічній площині, що суттєво звужує можливості для всебічного аналізу цього соціального явища та його впливу на суб'єкти соціальної дійсності. Враховуючи вищезгадане, вважаємо за необхідне вивчити феномен багатства, а саме, його змістовні ознаки, що і відображають сутність з точки зору соціально-філософського аналізу. Соціально-філософський аналіз даної проблематики дозволить розкрити глибинні суспільні процеси, з'ясувати смисли та наслідки економічного життя людини, оскільки саме воно детермінує такий рівень єдності раціонального та ірраціонального, який визначає необхідність зміни пріоритетів діяльності людини та її трансформацію.

Будь-яка соціальна діяльність людини має у своєму результаті отримання благ, але це є зовнішньою стороною цієї діяльності. Сутність та поштовх людини до активності закладений у сутності тих благ, що вона прагне отримати тобто у багатстві. Сутність – це філософська категорія, що визначає те головне, основне, необхідне у предметі, що детерміновано його внутрішніми зв'язками та процесами. Сутність завжди відображає внутрішній, прихований зміст явищ і є стійкою, вирішальною категорією, що зумовлює існування та розвиток явищ. Зміст – це також філософська категорія, що представляє собою сукупність внутрішніх зв'язки, що визначають предмет, але це поняття значно вужче. Зміст є лише проявом сутності в різних предметах та моментах буття. Будь-яка сутність, як відомо представлена нам у явищі. А кожному явищу, як говорить доктор філософських наук, професор Воловік В. І., властиві певні закони, що і виявляють його сутність, визначають «річ у

собі». Тобто саме суттєві, стійкі, внутрішні, об'єктивні, необхідні зв'язки, що повторюються і є сутністю того чи іншого предмету чи процесу [4, с. 74].

Інтерес до вивчення тих чи інших аспектів цього питання у різні часи виявляли такі вчені як М. Фуко, Ф. Бекон, Е. Тоффлер, К. Маркс, А. Камю, Д. Рікардо, А. Сміт, Г. Гегель, В. Базилевич, В. Іл'їн, М. Шахнович та інші. Тим не менш виявлення саме сутності такого складного соціального феномена як багатство потребує подальшої роботи у цьому напрямку.

Метою статті є виявлення сутнісних та змістовних якостей феномену багатства.

Відношення і інтерпретація феномену багатства змінювались з епохи в епоху і навіть зараз вони трансформуються. Так в античні часи головну увагу приділяли духовному багатству і казали про несуттєвість і лише другорядну роль матеріального. У Середньовіччя тенденція звеличення духовного посилилась ще більше і з'явилась зневага до матеріальних благ. Людина стає щасливою і дійсно багатою, коли вона осягає Бога, засобом цього є віра, що є у душі кожної людини. Епоха Ренесансу визначила необхідність і важливість матеріальних благ, а саме, прагнення до накопичення коштів та знехтування принципу аскези. Пізніше, у Новий час, ситуація продовжує змінюватися. Ф. Бекон говорив про те, що головним засобом запобігання народних повстань є усунення матеріальних причин. В цей період виникає стійке переконання щодо необхідності у приватній власності. У період німецької класичної філософії багатство стає вже суттєвою складовою суспільства, що дає перспективу для формування нового впливового прошарку суспільства [3, с. 76].

Сьогодні мова йде про революційне багатство, складові якого є індивідуалізація, розвиток, заснований на науці, швидкоплинність часу, інновації, тощо. І всі ці нематеріальні фактори породжують потужні матеріальні блага. Е. Тоффлер, у своїй праці «Революційне багатство» стверджує: «Сьогодні багатство є не тільки революційним, воно стає таким все більше і більше, але революція відбувається ще і в наших умах також.» Науковець наголошує на важливості відношення людства до багатства, а саме від нашої уваги до науки, часу та простору, що є складовими революційного багатства. Е. Тоффлер говорить про головну задачу людства - відродження цінностей. Автор доводить нам, що не маючи скоординовану політику, що швидко пристосовується до змін у світі, будь-яке матеріальне багатство є тимчасовим [11, с. 104].

Так, звичайно, революційне багатство має право на існування і воно навіть є провідним напрямком розвитку передових країн світу в умовах сучасної динамічної соціальності.

Наша держава, Україна, теж розвивається в цьому напрямку, хоча і зустрічає на своєму шляху певну кількість перепон, таких як корупція на всіх рівнях влади, олігархічний політичний устрій, економічна криза і звичайно, воєнні дії на сході країни. Але, тим не менш, ми йдемо шляхом подолання цих питань та подальшого розвитку і впровадження нових стандартів життя, йде рух назустріч науці.

Ситуація, в якій опинилось сьогодні українське суспільство дуже наочно демонструє нам суттєвість феномена багатства. З одного боку ми бачимо піднесення духовної складової багатства, що виявляється у любові до своєї батьківщини, сміливість та самовідданість, що нівелюють цінність матеріальних благ, але з іншого, тут важливо зауважити про сьогоднішні можливості матеріальної сторони багатства, а саме грошей. Наявність грошових коштів для українців сьогодні є шанс unikнути загибелі своєї і своїх рідних. Це є однією з головних складових можливості жити.

Створюючи багатство людина не підпорядковується матеріальному світу, а навпаки перероблює його, пристосовує його під себе, привносить свій внутрішній світ у зовнішній, предметний світ. Свої якості та потреби людина втілює матеріалізуючи їх у речах [12, с. 110]. Але тим не менш, природа неодмінно відповідає на такі дії зі сторони людини двома способами: або погоджується і підкорюється, або навпаки, бунтує і знищує людину відразу або поступово. Тому сучасний світогляд пропонує не володарювання над природою, а діалог, комунікацію з нею.

Незважаючи на всі метаморфози відношення до багатства, як відомо, сутність будь-чого є завжди незмінною, на відміну від того, у чому воно являється людині. Саме тому для розуміння впливу та ролі багатства у житті людини та суспільства вкрай важливим є виявлення його сутності.

Гроші, як основний знак багатства, є найбільш ліквідною його формою, але, в той же час, і найбільш швидкоплинною. Говорять, що гроші – це विकарбувана свобода. Не можу не погодитись з цим висловом. Звичайно, свобода є чи не найголовнішою змістовною ознакою багатства, як матеріального, так і духовного.

Людина повинна мати не просто гроші, а накопичені кошти, блага, що вона заробила та не витратила до тепер і може забезпечено жити не витрачаючи їх і надалі. Завдяки цьому людина може без обмежень втілювати свої мрії, здійснювати свої бажання, тобто діяти згідно зі своїми усвідомленими інтересами та прагненнями, звичайно в рамках загальноприйнятих рамок. Саме це і

є свобода – відсутність зовнішнього обмежуючого фактора, чим є нестача коштів. Безумовно, поняття свободи можна розглянути більш детально, але це не є предметом нашого дослідження.

Примітно те, що в основі будь-якої політики управління суспільством покладена система філософсько-світоглядних смислів та цінностей, що відповідає потребам мислячої частини суспільства, до тих пір, поки в ці цінності свободо вірять усі. Але так чи інакше ця політика зосереджена на посиленні влади та збільшенні багатства. Залежно від ситуації було необхідно або виправдати бідність одних і одночасне збагачення інших, або треба було стимулювати та заохочувати суспільство до накопичення матеріальних благ шляхом несамовитої та відмінної праці. Наприклад у часи Середньовіччя відношення до матеріального світу було негативним. Характерним для цієї епохи є дуалізм, протиставлення благого, духовного, божественного світу гріховному, порочному, матеріальному. Християнство стало втіленням очікувань всіх, хто втомився знаходитись у безвиході життя, збудованого на грошах [1, с. 173].

Для того, щоб тримати населення у відносному спокою необхідно було забезпечити відповідність офіційної системи цінностей та життєвих потреб населення. За словами К. Маркса, саме люди, що існують на грані голодної смерті, що відчули нужду і духовне позбавлення, отримують здатність змінити напрямок історії завдяки революційним діям. Саме для запобігання цього правлячій верхівці було важливим забезпечення матеріального та духовного балансу більшої частини населення [13, с. 16].

Як це не дивно, але Е. Тоффлер говорить нам про те, що бідне населення є головним джерелом багатства, тому що брак коштів до життя стимулює людей працювати більше і виробляти, відповідно, теж більше, що призводить до накопичення благ. Отже глибинна сутність багатства - це система взаємовідносин об'єктів суспільства в процесі виробництва чи трудової діяльності, в результаті яких народжується і накопичується продукт, що перевищує потреби населення і складає додаткове благо. Саме віра стала тим стримуючим фактором для населення, що у своїй більшості було бідним. Суспільству дали свободу та можливість духовного розвитку і, тим самим, відволікли думки населення від матеріальних аспектів на довгий час, але не назавжди [11, с. 149].

Наступна після Середньовіччя епоха Ренесансу породжує нові якості – прагнення до вигоди, жадібність, заздрість. Настав новий етап європейського життя – виникнення «духу підприємництва», який створив людину, пройняту прагненням наживи і користі. Мислення часів відродження орієнтовано саме на людину, що прагне економічних благ, а не духовного розвитку. Саме в цю епоху людство відкрито заговорило про створення матеріального багатства і про апофеоз цієї ідеї, що надалі тільки посилювалась і ставала більш бажаною [1, с. 161].

Причини цього несамовитого прагнення до збагачення саме і відображають зміст об'єкта нашого дослідження.

Найсильніший страх людини у всі часи і епохи є страх перед скінченністю свого буття. Смерть і неможливість вічного існування турбувало людство завжди в тій чи іншій мірі. Ще у давні часи славнозвісний Конфуцій казав: «Якщо ми так мало знаємо про життя, то що ми можемо знати про смерть?». Древньогрецький філософ Епікур запитувався цим питанням: «Смерть не має ніякого відношення до нас; коли ми є, то смерті ще немає, а коли смерть настає, то нас вже немає». Сократ стверджував, що не є логічним - боятися смерті, тому що ми не знаємо, що смерть таке. Фалес взагалі не розрізняв життя і смерть між собою, саме тому неможливо, за його думкою, вмерти [14, с. 176; 2, с. 37].

Відомо, що у більшості філософів теми смерті, обмеженості буття і страхів перед цим займають не останнє місце і кожний намагається розглянути ці питання з різних ракурсів, але, все ж таки, саме це проходить червоною ниткою через усю творчість екзистенціалізму. У філософії екзистенціалізму знайшла відображення криза неможливості пояснення нестійкості, невлаштованості людського життя, властивих людині почуття страху, відчаю, безвиході. «Безсмертя – ідея безперспективна» - говорить нам А. Камю. Філософ пояснює нам, що незважаючи ні на що, ми, врешті решт, помремо і цьому факту не можливо і не треба перешкоджати, а все ж таки жити і створювати своє життя таким, яким ми прагнемо, щоб воно було та нести відповідальність за це [6, с. 54].

Але на перешкоді цьому стає страх перед невідомістю і подолати, а точніше допомогти не думати про страх, витиснути думки про нього людству допомагає, у тому числі, труд, повсякденна метушня та те, що впливає з них і стає найбажанішим - накопичення матеріальних благ.

Людина все життя намагається подолати свою обмеженість та скінченність, подовжити своє існування, хоча марно, але безперестанку, усіма можливими заходами, починаючи від муміфікації та закінчуючи сучасними медичними засобами.

М. Фуко у своїй праці «Слова та речі» говорить нам про те, що людина існує у три шляхи : спілкування, життя та труд. Таким чином, скінченність людини обмежена цими трьома факторами: мовою, біологією людського тіла, економікою. Тобто, існування людини можна подовжити та навіть зробити вічним втілюючи його у одному з вище перелічених факторів.

Важливо зауважити, що таке соціальне явище як труд з'явилося саме коли людство вже не могло прокормити себе за рахунок дикорослих плодів і необхідно було подолати нестачу благ, а саме їжі. Тут варто згадати про зв'язок споживання і, такого завжди актуального факту, як нестача благ. За класичною парадигмою рідкість благ існує тому, що люди бажають те, чого не мають і тільки земля має можливість подолати цю нестачу завдяки своїй властивості давати більше продуктів ніж це потрібно людині, яка її обробляє, в результаті чого і з'являється додатковий продукт – багатство, який у свою чергу, представляє інші предмети в результаті обміну [13, с. 281].

Але Д. Рікардо заперечує це припущення. Навпаки він говорить про те, що саме нестача благ призводить до того, що людина вимушена виробляти додатковий продукт. Взагалі то людство і почало свою трудову діяльність в результаті нестачі благ, тому висновки Д. Рікардо цілком підтверджуються світовою історією людства [9, с. 132].

Людина працює тільки під загрозою смерті і ця загроза зростає, коли стає все важче здобувати засоби для існування. Це примушує людину працювати ще більш напружено, винаходити більш ефективні засоби виробництва, тощо.

Іншими словами, ми можемо стверджувати, що багатство зароджується саме там, де зустрічаються життя та смерть. Людина, хоча і діє з примусу, але, таким чином, намагається засобом труда подолати існуючу нестачу прожитку і вибороти тимчасову перемогу над смертю.

М. Фуко у своїй праці «Слова та речі» говорить: «Ното оeconomicus – це не та людина, що уявляє собі свої потреби та предмети, що можуть їх задовольнити; це саме той, хто проводить, використовує і втрачає своє життя для того, щоб уникнути безпосередньої загрози смерті.» Але коли людина втрачає своє життя у труді, то це втрачене хтось необхідно має знайти і привласнити собі. Тобто ми бачимо, що економічні питання співвідносяться з антропологією і знову наші роздуми привели нас до питання про скінченність людського буття [13, с. 282].

Гроші, як символ багатства, має таку ж функцію позначення як і слова. Слова служать для позначення речей та дій, а гроші – позначають можливість придбати труд іншої людини, що виражений у товарах та послугах і, таким чином, труд однієї людини переходить у власність іншої, яка у такий спосіб розширює своє буття, коли придбає буття інших, тому що труд – це складова існування людства.

Головна місія багатства і полягає у перетворенні обмеженості людського існування на вільне та нескінченне буття. І це перетворення здійснюється не Богом, або іншими вищими силами, а саме людиною і залежить від вминь, прагнень та сил людини.

Варто зазначити, що А. Сміт співвідносить поняття багатства з поняттям труда: «Вартість всякого товару для особи, яка ним володіє і має на увазі не використовувати його або особисто спожити, а обміняти на інші предмети, дорівнює кількості праці, яку він може купити за нього або отримати в своє розпорядження» [10, с. 83].

За словами А. Сміта, труд є абсолютним виміром мінової вартості всіх товарів. Тобто багатство народжується у труді і дорівнює його кількості, а у свою чергу, труд потім перетворюється на багатство. Труд, тобто людська діяльність, стає товаром, що продається і купується. У процесі обміну товарами формується їх вартість, що встановлюється завдяки саме діяльності, яка їх виробила і яка зберігається в них. Саме робочі дні та часи, що витрачаються для виробництва, перевезення, видобутку товару і складають його ринкову вартість і основу народження такого соціального процесу як створення матеріального багатства.

Як ми встановили раніше, мінова вартість товару залежить від кількості труда, що був витрачений на його створення, але не тільки. Якщо, труд – це порядок, за яким здійснюється обмін, то потреба – це причина обміну. Люди здійснюють обмін товарами, які вони потребують, які вони вважають за корисне, але це не просто товари, вони є результатом часу та важкості праці, людської праці. Тому все ж таки основа встановлення вартості вироблених товарів є труд [13, с. 250].

Ф. Гегель говорить нам : «Труд є поцістороннє перероблення себе на річ. Роздвоєння Я, сущого як спонукання, є те саме роблення себе предметом». Вчений вказує нам на процес втілення людиною себе у речах, тобто відбувається процес відчуження. Вивчення цієї теми знайшло своє продовження у працях відомого німецького філософа К. Маркса [5, с. 306].

Коли мова йдеться про труд, то варто дати визначення такому поняттю як праця та вказати на відмінності між працею та трудом. На думку К. Маркса: «Процес праці, - як ми зобразили його в

простих і абстрактних його моментах, є доцільна діяльність для творення споживчих вартостей, привласнення даного природою для людських потреб, загальна умова обміну речовин між людиною і природою, вічне природна умова людського життя...». Тобто праця – це людська цілеспрямована діяльність по виробництву матеріальних благ чи послуг, і обов'язково має кінцевий результат, який можна вимірити. Труд – це більш широке поняття, це усвідомлена діяльність живих істот, яка направлена на перероблення першої та другої природи для задоволення матеріальних чи духовних потреб. Найчастіше праця передбачає матеріальну винагороду, на відміну від труда.

Як труд, так і праця мають безпосереднє відношення до формування багатства в суспільстві, але, все ж, такі визначальним є труд як діяльність, що безперечно виникла раніше і спричинило появу такого соціального явища як праця.

Трудову діяльність людини К. Маркс позиціонує як необхідну складову її життя. Взагалі, філософ визначав людину як суб'єкт труда, а труд як суб'єкт багатства і як втілення родової сутності людини, а результат труда – перетворене людиною та підпорядковане їй природні закономірності. «Практичне творення предметного світу, — писав К. Маркс, — переробка неорганічної природи є самоствердження людини як свідомої – родової істоти, тобто такої істоти, що ставиться до роду як до своєї власної сутності чи до самого себе як до родової істоти... Тому, саме в переробці предметного світу людина вперше справді стверджує себе як родова істота. Це виробництво є його діяльне родове життя. Завдяки цьому виробництву природа стає його витвором і дійсністю» [7, с. 195; 8, с. 247].

К. Маркс вважає, що людина є результатом або продуктом своєї діяльності, але при цьому, в процесі своєї діяльності і створенні додаткової вартості відбувається відчуження самої людини та, в той же час, відчуження скінченного людського буття. Саме тому, за думкою К. Маркса, людина самовіддано працює, бо вона примушена виживати і, водночас, прагне подолати свою обмеженість. Людина втілює частину себе, свого буття у матеріальних благах, що виробляє.

А. Сміт говорить нам про те, що труд, його тривалість і важкість використовують та споживають людське життя. Будь-яке багатство підпорядковане часу, втомленості і, що є визначальним, смерті, тобто великої неминучості. Виходячи з цього, ми можемо говорити про те, що багатство вказує нам на антропологію, що, у свою чергу, аналізує саму людську сутність, тривалість людського життя та його скінченність. Людина вкладає у багатство своє життя, дні своєї праці, своє зусилля водночас відчужуючи їх від себе від свого існування. Тому накопичуючи багатства людина має на меті подолати свою обмеженість, перемагаючи своє відчуження за рахунок придбання та накопичення буття інших.

Якщо для А. Сміта труд є абсолютним виміром вартості речей, то для Д. Рікардо труд є джерелом вартості, а її виміром є умови виробництва [13, с. 280].

Важливим є питання, як може бути представлено людське буття, засобом чого. Саме буття того, що представлено у цьому бутті і що в ньому створене і є представленням буття. Якщо ми говоримо про матеріальне буття людини, то, цілком логічно, що воно представлено речами людського виробництва, матеріальними благами, багатством. Ось саме чому багатство є неймовірно важливим і вагомим, тому, що воно і є буття, хоча і матеріальне, але цілком реальне існування, яке людині підсвідомо властиво подовжити, і це є можливим шляхом накопичення багатства.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Базилевич В. Д., Ильин В. В. Философия экономики. История / В. Базилевич, В. Ильин. – К. : Знання ; М. : Рыбари, 2011. – 927 с.
2. Ботвинник М. Н. Древняя Греция / М. Н. Ботвинник, Д. П. Каллястов, А. А. Нейхардт и др. – М. : Просвещение, 1974. – 476 с.
3. Бэкон Ф. Новый органон. / Ф. Бэкон. Сочинения в двух томах. Т. 2. - М. : «Мысль» (Философское наследие), 1978. – 575 с. – С. 7-214.
4. Воловик В. И. Источники и движущие силы научного процесса / В. И. Воловик // Культурологічний вісник Науково-теоретичний щорічник Нижньої Наддніпрянщини. 2014. - № 33. – С. 71-81.
5. Гегель Г. В. Ф. Энциклопедия философских наук: в 3 т. / Г. В. Ф. Гегель; отв. ред. Е. П. Ситковский. Т. 1: Наука логики. - М. : Мысль, 1974. – 452 с.
6. Камю А. Избранное. Сборник / А. Камю. – М. : Радуга, 1988. – 508 с.
7. Маркс К., Энгельс Ф. Соч. Т. 23. / К. Маркс, Ф. Энгельс. - М. : Политиздат, 1970. – 544 с.
8. Маркс К., Энгельс Ф. Соч. Т. 46. Ч. 1. / К. Маркс, Ф. Энгельс. - М. : Политиздат, 1970. – 617 с.

9. Рикардо. Д. Начала политической экономии и налогового обложения. / Д. Рикардо // Сочинения. Т. 1. - М., 1995. – 256 с.
10. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов / А. Смит; вступ, ст. и коммент. В. С. Афанасьева. - М. : Соцэкгиз, 1962. - 684 с.
11. Тоффлер Э. Революционное богатство / Элвин Тоффлер, Хейди Тоффлер. – М.: АСТ: АСТ МОСКВА, 2008. – 569 с.
12. Утюж І. Г. Освітнє середовище розвитку людини / І. Г. Утюж // Культурологічний вісник Науково-теоретичний щорічник Нижньої Наддніпрянщини. 2014. - № 33. – С. 109-114.
13. Фуко М. Слова и вещи. Археология гуманитарных наук / Мишель Фуко; пер. с фр. В. П. Визгина, Н. С. Автономой. - М. : Прогресс, 1977. – 405 с.
14. Шахнович М. М. Сад Эпикура. Философия религии Эпикура и эпикурийская традиция в истории европейской культуры / М. М. Шахнович. – СПб. : СПбГУ, 2002. – 284 с.

SUMMARY

The article is devoted to the problem of the meaningful and essential qualities of wealth. Sociophilosophical analysis of the problem reveals the underlying social processes, clarifies meanings and implications of economic life. The article determines a level of unity of rational and irrational, that determines the need to change the priorities of the human activities and their transformation. The main contents of wealth and their interdependence are examined.

Special attention is focused on the nature and impetus of human activity that are embedded in the nature of the benefits that it tends to get with the help of wealth.

Despite of all the metamorphosis of wealth attitude the essence of anything is always the same. Therefore, to understand the impact and the role of wealth in human life and society it is extremely important to identify its nature.

Money as a major sign of wealth is the most liquid form of it, but at the same time, the most transient. They say that money is minted freedom. I cannot agree with this statement. Of course, freedom is perhaps the most important feature of the substantial wealth, both material and spiritual.

Any person is to have not just enough money to spend but he should be able to accumulate funds that are earned and not spent until now. Only in this situation a person may live without limitation and fulfill his dreams and wishes. Freedom is the absence of external constraints.

It may seem strange, but A. Toffler tells us that poor people are the main source of wealth. Lack of funds for life encourages people to work harder and produce, respectively and as a result we have the accumulation of wealth. So, the deep essence of wealth is the system of relations between objects of the society in the process of production, in which a product is born. This product exceeds the needs of the population and is an additional benefit.

The following after the Middle Ages the Renaissance era creates new human affection such as the pursuit of profit, greed, envy. It is a new phase of European life - the emergence of "entrepreneurial spirit". The Renaissance mentality is focused on the person seeking economic benefits rather than spiritual development.

The reasons for this frantic desire to get more wealth reflects the content of the object of our study.

The biggest human fear at all times and ages is the fear of finitude of our existence. Death and the impossibility of perpetual existence has always disturbed society in one way or another.

It is known that themes of death, limited life and fears about this take not the last place in the philosophical reflections. The philosophy of existentialism reflects the inability to explain the instability and insecurity of human life, inherent human fear, despair, hopelessness.

For the whole life people are trying to overcome the limitations and finiteness, to extend the existence, though in vain, but continually, within all possible measures, ranging from mummification and ending with modern medical facilities.

M. Fuco in his book "Words and Things" tells us that a person exists in three ways: communication, life and work. Thus, people are limited by these three factors: language, biology of the human body and economy. Thus, human existence can be extended and even made everlasting putting it in one of the above factors.

People work only under the threat of death and this threat is growing, when it becomes increasingly difficult to obtain sustenance. It forces people to work even harder, to invent more efficient means of production, and so on.

In other words, we can say that wealth occurs where life and death meet each other. In any time people are trying to overcome the existing limitation and to get a temporary victory over death.

The main mission of wealth is to overcome the limitations of human existence in free and infinite being. This transformation is carried out not by God or other higher powers, but by a man and depends on his skills, aspirations and powers.

The important question is how human being can be represented. The human being that are presented in the existence and that was created in it is a representation of life. If we consider the material human being, it is logical that it presents things of human production, material goods, wealth. That is why wealth is incredibly important and significant because it is the real human being, although material, but very real existence that people subconsciously tend to lengthen and this is possible through the accumulation of wealth.

Ю.С. БІЛИЙ

СУТНІСТЬ ФЕНОМЕНУ СОЦІАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА

У сучасному глобалізованому світі, який шукає вихід із економічної кризи треба звернути увагу на ті перетворення соціального життя, які відбуваються сьогодні та вимагають ретельного дослідження. Так, спостерігаються певні зміни у всіх сферах діяльності суспільства, що призводять до появи нових форм партнерської соціальної взаємодії, детермінованих, насамперед, цілепокладанням діючих соціальних суб'єктів. Зазначені зміни дуже потрібні сучасній Україні, де брак відповідальної соціально-економічної, а також і законотворчої діяльності зумовлює появу депресивних територій, на яких економіка перебуває в затяжній і глибокій кризі, наявна виразна асиметрія фінансово-бюджетних відносин, надзвичайно незадовільна результативність методів корпоративного управління з точки зору інтересів переважної більшості населення, що перебуває на межі бідності.

З огляду на викладене формування відносин соціального партнерства – це той історичний виклик, без відповіді на який неможливий подальший розвиток сучасного суспільства. Відтак вкрай актуальним видається соціально-філософський аналіз методологічних, теоретичних та праксеологічних засад соціального партнерства. Крім того, його необхідність та актуальність обумовлюється потребою гармонізації просторового буття українського суспільства, залучення його до вирішення завдань економічного і соціального розвитку.

Цікаві спроби соціально-філософського осмислення проблеми соціального партнерства представлені у роботах, в яких пропонуються загальні концепції та моделі що описують і пояснюють соціальні системи і природу соціальної взаємодії - праці таких відомих авторів, як О.Конт, К.Маркс, М.Вебер, Р.Мертон, Н.Луман, Ф.Фукуяма, І.Кант, М.Монтень [3; 4; 9; 18; 16; 27; 13; 21].

У рамках формування системи соціального партнерства, як складової частини громадянського суспільства та соціальної політики держави велике значення мають договірні відносини. У філософському плані останні, так чи інакше, аналізувалися сучасними представниками контрактualізму (Дж. Ролз, Р. Нозік та ін.) і комунікативного підходу (Ю. Хабермас та ін.) [23; 22; 1; 12; 29]. Корисною для нашого аналізу з вищезазначеної тематики виявилась робота вітчизняного автора з дослідження еволюції договірної концепції Т.Бутченко [8].

Важливе значення для нашого дослідження також мають роботи з питань оптимізації взаємин між особистістю та суспільством таких вітчизняних дослідників як В.Андрущенко, В.Барулін, В.Бех, І.Бойченко, В.Воловик, В.Воронкова, В.Ларцев, М.Михальченко [2; 5; 6; 7; 10; 11; 15; 20].

У цілому, позитивно оцінюючи внесок всіх зазначених авторів до розробки теорії і практики соціального партнерства, відзначимо проте, що на сьогоднішній день не існує єдиної концепції партнерства як форми і способу соціальної взаємодії, хоча сам термін набув широкого розповсюдження.

Згадаємо, що сам термін «соціальне партнерство» з'явився вперше в промислово розвинених країнах Заходу в кінці XIX ст. в умовах зародження виробничої демократії. Після Другої світової війни в трудовому законодавстві країн Заходу почала все більше закріплюватися поступка роботодавців найманим працівникам, у вигляді надання останнім права на співучасть в управлінні виробництвом. У окремих країнах Заходу з'явилися спільні робочі ради на виробництві, функціонування яких було законодавчо закріплене. Так, за законом Федеративної Республіки Німеччини «Про виробничі ради» 1949 року такі ради утворюються з представників роботодавців і найманих працівників і діють на паритетних засадах. Ці ради почали називатися органами соціального партнерства. Намагання подолати протиріччя між працею і капіталом сприяли